

jeg anseer en saadan Mønstersamling for gavnlig for den historiske Underviisning, og fordi det er en ligefrem Uretfærdighed at ville nægte Sorø Akademi at anskaffe sig en saadan for sine egne Midler, at anbefale det ærede Thing at stemme imod Udvalgets Forslag.

Ordføreren: Det blev erklæret baade for ubilligt og inconseqvent, hvad Udvalget her har foreslaaet. Ubilligheden faae jeg rigtignok skulde ligge paa forskjellige Steder, men det Inconseqvente faae jeg derimod ikke saa tydeligt, med mindre det skulde ligge dert, at Sorø Akademi giver Understøttelse til andre videnskabelige Instituter og derfor ogsaa skulde give dem i dette Tilfælde; men det forekom mig, at det bristede den ærede Herre med det Beviis, han førte for, at der her var Tale om et videnskabeligt Formaal, som det var vigtigt at naae paa denne Maade. Dette er aldeles ikke af den ærede Rigsdagsmand blevet beviist. Den ærede Rigsdagsmand meente, at det var saa dygtige Mænd, — eller hvorledes han nu sagde det — der sidde i Udvalget, at han ikke dristede sig til at mene, at Udvalget havde stillet sit Forslag for at ophjælpe Jernbanen fra Korsør til Kjøbenhavn; dert har han gaaet Ret. Jeg drifter mig heller ikke til at troe, at den ærede Rigsdagsmand vil have denne Sum voteret for at ophjælpe den private Samlings Ihændehavere. Jeg skal imidlertid gjøre opmærksom paa, at det er den almindelige Fremgangsmaade, der anvendes i Skolerne her i Kjøbenhavn, at man lader Classerne gaae op og see paa de offentlige Samlinger, det er den Maade, hvorpaa Disciplene her bibringes Sands for disse Odsager, og dette mener man kan ogsaa see med Disciplene i Sorø. Naar den ærede Rigsdagsmand meente, at det vilde koste saa meget, at lade Eleverne fjøre ind fra Sorø, saa troer jeg virkelig, han er i en fuldkommen Vildfarelse. For det Første faae de jo meget Mere at see paa Museet her; denne Maade at vække deres Sands paa er altsaa mere værd. Naar en lille Samling af 400 Rd.'s Værdie kan være af saa stor Betydning, hvormeget mere maa da ikke den store fuldstændige Samling her være det? Det synes mig dog ganske tydeligt. Og desuden er det jo kun de Elever,

der læse om Odsager, der naturligen have Nytte af en saadan Foreviisning, det er ikke alle Eleverne; nogle have endnu ikke læst derom, og ville først senere komme til at læse derom; det er kun de Classer, hvori man læser denne Deel af Historien, der ville kunne høste Nytte deraf; det vil den ærede Herre ved at tænke lidt over den historiske Underviisning i Skolerne let kunne sige sig selv. Men, naar Odsagerne ere saa vigtige, saa synes jeg, at de ærede Herrer, der gaae ud fra denne Mening, maae være imod, at der, som den ærede Rigsdagsmand sagde, dannes sig en Mønstersamling ved hver Skole. Thi hvorfor splitte det ad, som vi ere saa berømte for? Der er kun to Ting i Kjøbenhavn, som ere mærkverdige: Thorvaldsens Museum og Museet for nordiske Odsager, som den ærede Rigsdagsmand bemærkede. Hvorfor da gjøre Noget, som vil bevirke, at den nordiske Odsamling bliver mindre? Thi det skeer ved, at Odsagerne splittes ad paa forskjellige Steder. Nei, lad os saa hellere sende dem op og spørge den Mand, der staaer i Spidsen for Samlingen, om han vil have dem. Naar der endelig er gjort opmærksom paa, at det er Sorø's egne Midler, der betale denne Samling, og at, naar enhver Skole vilde have en saadan, kunde man svare: Ja, men I have ingen Penge, — da er det jo dog eengang givet, at man betragter det her omhandlede Fond som Noget, man anvender til gavnlige Diemed, uden at bryde sig om, om det skeer paa det ene Sted eller paa det andet. Man har saaledes opgivet lærde Skoler med særdeles betydelige Indtægter, saaledes Slagelse Skole med en Indtægt af 20,000 Rd. om Aaret. Man kan altsaa ikke sige: Hvorfor skal Sorø, der har saa mange Penge, ikke have Lov til at have denne lille Samling, som kun koster 400 Rd.? Nei, man maa bevise, at denne Samling er nødvendig eller blot nyttig for Skolen, og, naar man ikke kan det, er det det Samme, om Udgiften er stor eller lille; saa bør den ikke bevilges; thi saa ere Pengene kastede bort.

Kraiberg: Allerede under 1ste Behandling af Finantsloven udtalte jeg mig om For-